

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/17/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115227959
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4115227959.5

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobkyne: G. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XXX/XX, P., zastúpená: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo nám. 25, Bratislava, IČO: 36 833 533, proti žalovanému: Poľnohospodárska Pôda s.r.o., so sídlom Žehrianska 3179/3, Bratislava, IČO: 44 138 369, zastúpený: Advokátska kancelária LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobcu aj žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu v Nitre zo dňa 17.07.2018 č. k. 16C/97/2015-216, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie rozhodol, že žalovanému sa proti žalobkyni náhrada trov konania nepriznáva. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa žalobou zo dňa 14.09.2015 požadovala určenie vlastníckeho práva. Súd uznesením zo dňa 07.11.2016 č. k. 16C/97/2015-95 konanie zastavil a žalobkyni priznal náhradu trov konania. Na základe podaného odvolania Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 13.02.2018 č. k. 6Co/9/2017-169 uznesenie súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom vyslovil názor, že žalovaný nesporne procesne nezavinil zastavenie konania, avšak súd by mal pri svojom rozhodovaní sa zaoberať aplikáciou ust. § 257 CSP. Viazaný právnym názorom odvolacieho súdu sa súd zaoberal tým, či existujú predpoklady na uplatnenie ust. § 257 CSP. Po preskúmaní všetkých okolností, ktoré žalobkyňu viedli k späťvzatiu žaloby dospel k záveru, že je potrebné na daný prípad aplikovať ust. § 257 CSP. Vychádzal z toho, že žalobkyňa sa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pričom jej žaloba bola podaná dôvodne, avšak zohľadnil zmenu skutkového stavu po podaní žaloby, keď bez jej pričinenia činnosťou prokurátora bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva žalobkyne a vlastnícke právo, ktoré je predmetom tohto konania jej opätovne svedčalo. Žalobkyňa v čase podania žaloby nemal inú možnosť, ako sa domáhať svojho vlastníckeho práva, na samotné konanie prokurátora nemala dosah, avšak už naďalej nebolo dôvodné trvať na podanej žalobe, nakoľko odpadol u nej naliehavý právny záujem. Táto skutočnosť viedla žalobkyňu ku späťvzatiu žaloby a preto pokiaľ by mohla nahradiť trovy žalovanému, viedlo by to k neprimeranej tvrdošti. Na druhej strane u žalovaného je predpoklad, že nepriznanie trov, na ktoré by inak mal nárok, nebude mať naňho negatívne následky, aby to ohrozilo jeho ekonomickú situáciu. Z uvedených dôvodov rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Uznesenie súdu prvej inštancie napadli v zákonnej lehote odvolaním obidve strany sporu. Žalobkyňa sa domáhala jeho zmeny tak, že súd jej prizná nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V dôvodoch svojho odvolania uviedla, že odvolanie podáva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, g/ a h/ CSP. Uviedla, že nárok na náhradu trov konania je procesnoprávnym nárokom a preto je potrebné otázku, kto zavinil zastavenie konania posudzovať z procesného hľadiska. Ona sa v konaní

domáhala určenia vlastníckeho práva k pozemku, pričom v príslušnom správnom (katastrálnom konaní) sa svojho uplatneného nároku domohla, keď jej správny orgán prinavrátil vlastnícke právo k pozemku. Súd nerešpektoval Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 569/2017. V nadväznosti na to, Najvyšší súd v skutkovo totožných veciach opätovne konštatuje, že ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, je okresný úrad povinný na túto skutočnosť prihliadať v zmysle ust. § 31 ods. 1 Katastrálneho zákona, ako na právnu zmenu, ktorá bráni vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Ona žalobu vzala v celom rozsahu späť z dôvodu, že v čase po podaní žaloby vyhodnotil Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, na základe protestu prokurátora predmetnú kúpnu zmluvu, ako absolútne neplatný právny úkon. Je preto zrejmé, že dosiahlo toho, čoho sa podanou žalobou domáhala, teda „evidenčného obnovenia vlastníckeho práva v liste vlastníctva z titulu neplatnej kúpnej zmluvy“, preto zastavenie tohto konania v zmysle ust. § 256 ods. 1 CSP treba posudzovať tak, že ho procesne zavinil žalovaný.

3. Žalovaná sa vo svojom odvolaní domáhala zmeny napadnutého uznesenia tak, že jej bude priznané právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V dôvodoch svojho odvolania uviedla, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa jej názoru sa súd nevysporiadal s argumentmi v tom smere, že predkupné právo štátu mohol porušiť iba žalobca. Takúto skutočnosť nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, nakoľko to popiera účel a význam tohto ustanovenia. Žalovaný uvádzal aj iné dôvody neplatnosti, preto nemožno dôjsť k záveru, že žaloba bola podaná z hmotnoprávneho hľadiska dôvodne. Poukázala na ust. § 220 CSP, keď podľa jej názoru je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenými osobami v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP) a že spĺňa náležitosti § 365 a nasl. CSP, preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť.

5. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania potistrane.

6. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Podľa § 4 ods. 1 CSP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec, čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanie právnej veci.

8. Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon tak, aby výsledkom bolo rozumné vysporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít (ods. 2).

9. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie už v poradí druhým rozhodnutím rozhodol o náhrade trov strán sporu tak, že žalovanému proti žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Prvýkrát rozhodoval o náhrade trov konania uznesením zo dňa 07.11.2016 č. k. 16C/97/2015-95, ktorým bolo konanie zastavené a o nároku na náhradu trov konania rozhodnuté tak, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania. Odvolací súd na základe podaného odvolania uznesenie súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom upriamil pozornosť súdu prvej inštancie na možnú aplikáciu ust. § 257 CSP, keď dospel k záveru, že súd prvej inštancie je povinný vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám konania vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu uvedeného ustanovenia. Preto z týchto dôvodov uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Žalobkyňa vo svojom odvolaní namieta, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP).

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, c/ CSP sú:
a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces,
b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Správa na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, aby sa riadil ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (podobné rozhodnutia Ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 25/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Pojem procesný postup bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická vydaniu konečného rozhodnutiu predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania (tak ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu ich procesných oprávnení a mariača možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne, jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že neboli naplnené podmienky ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j., že nedošlo zo strany súdu prvej inštancie k takému nesprávnemu postupu, v dôsledku ktorého by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd tým, že zrušil uznesenie súdu prvej inštancie vytvoril procesný priestor stranám sporu, aby sa mohli vyjadriť k možnému ust. § 257 CSP a súd prvej inštancie toto usmernenie dodržal a vytvoril procesný priestor stranám konania k aplikácii tohto zák. ustanovenia. Samotná odvolateľka vo svojom odvolaní neuviedla, akého nesprávného postupu sa súd prvej inštancie mal dopustiť, a keďže odvolací súd žiaden takýto nesprávny postup nezistil konštatuje, že nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Tak isto žiadne iné vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP) v konaní nevyšli najavo.

15. V ďalšej časti odvolania tak žalobkyňa ako aj žalovaná namietajú nesprávne zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Z hľadiska skutkového niet sporu o tom, že žalobkyňa sa pôvodne podanou žalobou zo dňa 16.09.2015 domáhala určenia vlastníckeho práva. V období po podaní žaloby došlo k podaniu protestu prokurátora. Proti rozhodnutiu Okresného úradu P. kat. odbor zo dňa 24.07.2015 č. J., ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalovanej na základe kúpnej zmluvy. Okresný úrad P., kat. odbor v konaní č. J protestu prokurátora vyhovel rozhodnutím zo dňa 02.11.2015 č. ÚP XX/XXXX-X, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Okresného úradu P., odboru opravných prostriedkov zo dňa 25.01.2016, č. K. XX/XXXX-X/Br. Správny orgán dospel k záveru, že vlastnícke právo k pozemku nebolo na žalovanú platne prevedené a do katastra nehnuteľnosti opäť zapísal žalobkyňu, ako vlastníčku predmetných nehnuteľností, keď predmetom bolo posúdenie kúpnej zmluvy, ako absolútne neplatného právneho úkonu. V tom čase žalobkyňa nebola vlastníkom predmetného pozemku, nakoľko si štát k nemu uplatnil predkupné právo a preto z uvedených dôvodov zobrala žalobu v celom rozsahu späť a žiadala konanie zastaviť.

16. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky v skutkovo a právne totožných veciach tunajšieho súdu (I. ÚS 168/2018-22 zo dňa 10.10.2018, II. ÚS 569/2017-46 zo dňa 20.03.2018, III. ÚS 98/2018-38 zo dňa 02.05.2018, III. ÚS 298/2018-33 zo dňa 28.11.2018, II. ÚS 261/2018-43 zo dňa 10.01.2019, II. ÚS 338/2018-30 zo dňa 06.12.2018, I. ÚS 222/2019-46

zo dňa 20.08.2019, I. ÚS 225/2019-41 zo dňa 20.08.2019 a IV. ÚS 614/2018-36 zo dňa 20.08.2019). Pokiaľ ide o Nález Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 569/2017, ktorým sa vyhovel ústavnej sťažnosti, ktorú podala Poľnohospodárska pôda, s.r.o. skutkovo a právne v takmer totožnej veci treba uviesť, že v tomto prípade bolo rozhodnutie krajského súdu (ktorým nepriznal trovy konania žalovanému) vytýkané nedostatočné odôvodnenie zmeny právneho názoru krajského súdu. V Náleze Ústavného súdu pod sp. zn. III. ÚS 98/2018 Ústavný súd konštatoval arbitrárnosť rozhodnutia, pretože krajský súd nevytvoril procesný priestor umožňujúci strane sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia (v danom prípade § 257 CSP). Podľa názoru odvolacieho súdu však v obidvoch prípadoch išlo o odlišnú situáciu, aká je v prejednávanej veci. Odvolací súd sa prikláňa k názorom Ústavného súdu vysloveným v rozhodnutiach I. ÚS 222/2017, I. ÚS 225/2017 a IV. ÚS 614/2018, v ktorom už Ústavný súd v závere svojho názoru konštatoval: „z procesného hľadiska je potrebné urobiť záver, že žaloba sťažovateľky bola podaná dôvodne (to sa ale nemusí vzťahovať na dôvodnosť žaloby z hmotnoprávneho hľadiska, ktorá sa však v takomto prípade neskúma a neposudzuje), pretože v čase podania určovacej žaloby sťažovateľka ak žalobkyňa nemala inú právnu možnosť domôcť sa ochrany svojich práv. K späťvzatiu žaloby ju viedli objektívne dôvody - protest prokurátora, na ktorý sťažovateľka a ani žalovaný nemali dosah, ale v dôsledku ktorého bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva sťažovateľky, čím odpadol predmet žaloby. Vzhľadom na to, je v danom prípade opodstatnený záver, že stranám sa nárok na náhradu trov predmetného konania nepriznáva“.

17. Odvolací súd sa z uvedených dôvodov plne stotožňuje so zisteným skutkovým stavom súdu prvej inštancie. Aj keď odvolací súd vo svojom zrušujúcom ustanovení vyslovil právny názor, že je potrebné na daný prípad aplikovať ust. § 257, vzhľadom na názor vyslovený Ústavným súdom v rozhodnutiach I. ÚS 222/2017, I. ÚS 225/2017 a IV. ÚS 614/2018 dospel k záveru, že ani jedna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Súčasne CSP však neumožňuje o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť takýmto výrokom, pretože pôvodné ust. § 146 ods. 1 písm. c/ OSP do CSP prebrané nebolo a je len preformulované ustanovenie CSP ohľadom procesne zavinených trov konania (§ 256 CSP). Odvolací súd preto rešpektujúc názor Ústavného súdu vyjadrený v uvedených Nálezoch dospel k záveru, že je namieste, aby uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že stranám nárok na náhradu trov konania nepriznal aplikujúc pritom ust. čl. 4 ods. 2 CSP.

18. K zhodnému stanovisku dospelo aj občianskoprávne kolégium KS v Nitre na svojom zasadnutí konanom dňa 06.02.2020, na ktorom prijalo zjednocujúce stanovisko ohľadne rozhodovania o náhrade trov konania v znení: „Vo veciach, v ktorých dôjde k späťvzatiu žaloby z objektívnych dôvodov, ktoré procesne nezavinila žiadna zo strán sporu, je opodstatnené vysloviť záver, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva“. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).